

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

บทบาทของธุรกิจชุมชนที่มีผลต่อความเข้มแข็ง
ของชุมชนในการจัดการป่าชุมชน
กรณีศึกษาตำบลศิลาแลง อำเภอปัว จังหวัดน่าน

ชื่อผู้เขียน

นางลำแพน จอมเมือง

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

๒๕๖๒

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

อาจารย์ประธาน

ตั้งสิกบุตร

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรักษ์

ปัญญาวัฒน์

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ

สิสุวรรณ

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของธุรกิจชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการป่าชุมชน ของตำบลศิลาแลง อำเภอปัว จังหวัดน่าน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจชุมชนในการเสริมความเข้มแข็งในการจัดการป่าชุมชน

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร การสังเกต การวิจัยแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และไม่มีโครงสร้าง การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม การแก้ปัญหาที่ชุมชน พื้นที่ที่ศึกษา ได้แก่ บ้านคอนไชย ตำบลศิลาแลง อำเภอปัว จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่เป็นตัวแทนของ 7 หมู่บ้าน ในตำบลศิลาแลง ที่มีการทำธุรกิจชุมชนและการจัดการป่าชุมชน ร่วมกันในระดับตำบล

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในการจัดการป่าชุมชน คือ เศรษฐกิจของชุมชน เมื่อเศรษฐกิจของชุมชนมั่นคงส่งผลให้ชุมชนมีศักยภาพในการแก้ปัญหาของ

ชุมชนได้ โดยมีธุรกิจชุมชนเป็นปัจจัยที่พัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน การที่ชุมชนมีองค์กรที่สามารถดำเนินธุรกิจและสามารถสร้างผลประโยชน์ให้แก่คนในชุมชนได้ในระยะยาวและยั่งยืน ทำให้คนในชุมชนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างเป็นปกติสุข และสืบทอดวัฒนธรรมชุมชนอันเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมที่เหมาะสมกับคนในท้องถิ่นไปพร้อม ๆ กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นไปด้วย

การทำธุรกิจชุมชน เป็นการดำเนินธุรกิจซึ่งมีกิจกรรมการผลิต ที่เกี่ยวเนื่องและเหมาะสมต่อวิถีชีวิต สังคม เศรษฐกิจ และระบบนิเวศของชุมชนที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละท้องถิ่น และดำเนินการโดยคนในชุมชน ที่เกิดจากการรวมตัวกันเป็นกลุ่มของชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่น ให้สมาชิกทุกคนได้มีส่วนร่วมทั้งในการกำหนดทิศทาง และปฏิบัติงานในหน้าที่แตกต่างกันไป ในกิจกรรมของธุรกิจชุมชน มีความสอดคล้องกับความต้องการของคนส่วนใหญ่ในชุมชนที่เป็นสมาชิก โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง มีความเหมาะสมสอดคล้องต่อวิถีชีวิต ภูมิปัญญา สภาพเศรษฐกิจ สังคม และระบบนิเวศของชุมชน

อย่างไรก็ตาม ความพยายามในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยผ่านการทำกิจกรรมอนุรักษ์ในรูปแบบการจัดการป่าชุมชน ของตำบลศิลาแลง โดยนัยได้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการขององค์กรประชาชนที่ต้องการจะพิสูจน์ตัวเองถึงศักยภาพที่มีอยู่จริงในการจัดการทรัพยากรของตนเองได้ แต่เกิดขึ้นท่ามกลางกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านในชุมชน และชุมชนกับองค์กรภายนอก การทำงานของชาวบ้านจะดำเนินต่อไปได้ก็จะต้องได้รับความยอมรับในเรื่อง สิทธิ และอำนาจขององค์กรชุมชนอย่างแท้จริงซึ่งจะเป็นหลักประกันให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อเป็นเช่นนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องวางเงื่อนไขเพื่อส่งเสริมการริเริ่มของท้องถิ่น และการพัฒนาองค์กรท้องถิ่นในการจัดการป่าชุมชน อย่างมีส่วนร่วมต่อไป

Independent Study Title The Role of Community Enterprises Affecting the Strength of
Community Forestry Management : A case study of Silalaeng
Sub-district, Pua District, Nan Province.

Author Mrs. Lampan Jommuang

M.A. Man and Environmental Management

Examining Committee :

Lecturer. Prasam	Tangsikabuth	Chairman
Assistant Professor Dr.Anurak	Panyanuwat	Member
Associate Professor Dr.Chukiat	Leesuwan	Member

ABSTRACT

The objectives of this study were to study the role of community enterprises affecting the strength of community forestry management, and to study the relationships between community enterprises and the strength of community forestry management. The study was conducted mainly in Silalaeng Sub-district, Pua District, Nan Province.

The researcher studied documents, and used observations, structured and unstructured interviews to collect data. She also participated in a number of activities of Donchai village, Silalaeng Sub-district, Pua District, Nan Province.

The results of the study were as follows :

The important factor that helped strengthening the community forestry management was the economic condition. When the economy of the community was secured, it helped the community being capable in solving its problems, in this case, by having community enterprises to develop its economy. As the community had an organization to handle its business, and gain doing long-term benefits, the people could learn their living well, resulting in conserving their culture continuously.

Community enterprises were in a way of doing business which had its production that appropriate to the unique way of life, society, economy, and ecological system of the community. Those enterprises were conducted by the people in the community, who had organized themselves as a local village group, with participation of all the members in determining the direction and operations of all group activities. Such business was fitted to the needs of the majority of members, and set of the base of reality, appropriateness to way of life, local wisdom, economic conditions, society, and ecological system.

The effects of the community of Silalaeng Sub-district to solve the problem of conservation via community forest management showed the capability and development of the people organizations. Such capability was focused on the management of their own natural resources. It was important to recognize that this was a reality which had resulted from the learning process with in the community, and between the community and outside organizations. The work of the villagers in this respect needed to be conceptualized in terms of the their rights and power of community organizations to participate in their decision-making process. When that matter was overed, it was necessary for the state to set conditions for promoting the local people to start and develop local organizations for a participatory approach to community forestry management in the future.